

ZÁKON

ze dne 2019,

kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zákona č. 210/2000 Sb., zákona č. 147/2001 Sb., zákona č. 96/2004 Sb., zákona č. 121/2004 Sb., zákona č. 473/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 419/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 48/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 230/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb. a zákona č. 168/2018 Sb., se mění takto:

V § 18 odstavec 10 zní:

„(10) Účelově určené prostředky podle odstavce 9 písm. c) může veřejná vysoká škola převést do fondu účelově určených prostředků. Převod účelově určených prostředků veřejná vysoká škola písemně oznámí jejich poskytovateli.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, hlavní principy navrhované právní úpravy a nezbytnost navrhované právní úpravy

Vysoké školy jsou významným příjemcem dotací na víceleté projekty výzkumu a vývoje. Dle ustanovení § 75 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), organizační složky státu, příspěvkové organizace a **příjemci dotací** a návratných finančních výpomocí **provádějí finanční vypořádání se státním rozpočtem**, státními finančními aktivy nebo Národním fondem **v termínech a podle zásad, které stanoví ministerstvo vyhláškou**.

Termíny a zásady finančního vypořádání upravuje vyhláška č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání) (dále jen „vyhláška o finančním vypořádání“). Dle novely vyhlášky o finančním vypořádání (provedena vyhláškou 435/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání) (dále jen „novela“)) stanovuje vyhláška o finančním vypořádání nově od 1.1.2018 v ustanovení § 3 odst. 4 **povinnost provést finanční vypořádání dotace ze státního rozpočtu v případě akce v rámci programového financování, projektu výzkumu, vývoje a inovací** podle zákona upravujícího podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků **podle stavu k 31. prosinci roku, v němž bylo ukončeno financování akce**.

Podstatná změna ustanovení § 3 odst. 4 oproti předchozímu znění vyhlášky o finančním vypořádání spočívá v tom, že finanční vypořádání musí příjemci dotací na víceleté projekty výzkumu, vývoje a inovací vypořádat až v roce ukončení projektu a nikoliv každý rok, tak jak bylo stanoveno před účinností novely vyhlášky o finančním vypořádání.

Tato změna vyvolává komplikace vysokým školám ve spojení s ustanovením § 18 odst. 10 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) v platném znění (dále jen „zákon o vysokých školách“), který stanovuje:

(10) Účelově určené prostředky podle odstavce 9 písm. c) může veřejná vysoká škola převést do fondu účelově určených prostředků do výše 5 % objemu účelově určených veřejných prostředků poskytnutých veřejné vysoké škole na jednotlivé projekty výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v daném kalendářním roce; v případě jiné podpory z veřejných prostředků do výše 5 % objemu této podpory poskytnuté veřejné vysoké škole v daném kalendářním roce, mimo dotace na rozvoj podle odstavce 5 věty první, kterou lze převést v neomezené výši. Převod účelově určených prostředků veřejná vysoká škola písemně oznámí jejich poskytovateli.

Do konce roku 2017 probíhalo vypořádání se státním rozpočtem na vysokých školách bez větších problémů, neboť zákon o vysokých školách i vyhláška o finančním vypořádání byly v souladu. Vysoké školy veškeré dotace na výzkum, vývoj a inovace vypořádávaly se stát-

ním rozpočtem každoročně. U víceletých projektů výzkumu, vývoje a inovací mohly vysoké školy převést 5 % do fondu účelově určených prostředků a nevyčerpané prostředky, které převyšovaly 5 %, v rámci vypořádání byly vráceny poskytovateli.

Po nabytí účinnosti novely vyhlášky o finančním vypořádání se však víceleté projekty výzkumu, vývoje a inovací nesmějí vypořádávat každý rok, ale až v roce ukončení. Problém tak nastal u víceletých projektů výzkumu, vývoje a inovací, u kterých zůstatek nevyčerpané dotace na konci roku převyšoval 5 % a projekt pokračoval v roce následujícím. Poskytovatelé v souladu s vyhláškou o finančním vypořádání vybízejí vysoké školy k tomu, aby žádnou dotaci nevracely, neboť projekt se nesmí vypořádat před jeho ukončením, vysoké školy si podle poskytovatelů celou nevyčerpanou dotaci mají ponechat až do ukončení projektu. Vysoké školy si však zůstatek, který převyšoval 5 %, ponechat nemohou, neboť by porušily ustanovení § 18 odst. 10 zákona o vysokých školách.

Vysoké školy tak musí vrátet dotaci poskytovatelům i mimo rámec vypořádání se státním rozpočtem, čímž byla prakticky vysokým školám znemožněna realizace víceletých projektů výzkumu, vývoje a inovací. Vysoké školy jsou znevýhodněny oproti jiným příjemcům dotace, neboť jiní příjemci dotace nejsou vázání limitem 5 %. Poskytovatel dotace tak musí v rámci jednoho dotačního titulu od některých příjemců dotace vratku dotace mimo vypořádání se státním rozpočtem přijmout a jiným ji musí naopak ponechat.

Vzhledem k výše uvedenému se jeví limit 5 % stanovený v zákoně o vysokých školách jako nesystémový a proto je navrhováno jeho zrušení.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem. Návrh zákona je v souladu se závazky České republiky vyplývajícími z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Návrh zákona je v souladu s právem Evropské unie.

3. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Návrh zákona nemá negativní dopad na státní rozpočet ani na rozpočty krajů a obcí.

B. Zvláštní část

K čl. I

Navrhuje se vypuštění 5 % limitu pro převod do fondu účelově určených prostředků. Tato změna dovolí vysokým školám nevyčerpané prostředky na víceleté projekty výzkumu, vývoje a inovací převést do fondu účelově určených prostředků a realizovat tak projekty výzkumu, vývoje a inovací.

K čl. II

Účinnost je navržena tak, aby nebyla závislá na délce legislativního procesu. Není navrženo pevné datum.

V Praze dne 6. února 2019

Předkladatelé:

Jiří Mihola, v.r.

Ondřej Benešík, v.r.

Jan Čížinský, v.r.

Marek Výborný, v.r.

Pavla Golasowská, v.r.

Vít Kaňkovský, v.r.

Marian Jurečka, v.r.

Lukáš Bartoň, v.r.

František Vácha, v.r.

Dominik Feri, v.r.

Vlastimil Válek, v.r.

Helena Langšádlová, v.r.

Tereza Hyťhová, v.r.

Monika Jarošová, v.r.

Radek Rozvoral, v.r.

Miloslav Rozner, v.r.

Zdeněk Podal, v.r.

Jiří Kohoutek, v.r.

Pavel Jelínek, v.r.

Jaroslav Dvořák, v.r.

Lubomír Volný, v.r.

Marian Bojko, v.r.

Ivana Nevludová, v.r.

Karla Maříková, v.r.

Jana Levová, v.r.

Jiří Kobza, v.r.

Ilona Mauritzová, v.r.

Petr Fiala, v.r.

Vojtěch Munzar, v.r.

Jan Bauer, v.r.

Zuzana Majerová Zahradníková, v.r.

Martin Baxa, v.r.

Karel Rais, v.r.